

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/41/2023
Identifikačné číslo spisu:	7713207929
Dátum vydania rozhodnutia:	25.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:7713207929.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkýň 1) Omya s. r. o., Bratislava-mestská časť Nové Mesto, Karadžičova 8/A, IČO: 31 345 581, zastúpeného spoločnosťou RUŽIČKA AND PARTNERS s.r.o., Bratislava, Vysoká 2/B, IČO: 36 863 360, 2) Styrotrade, a. s., Praha 1- Nové Město, Myslíkova 1415/207, Česká republika, IČO: 261 52 924, zastúpeného advokátom JUDr. Dušanom Maruščákom, Stropkov, Námestie SNP 538/1, proti žalovanej GFM, s. r. o., Michalovce, Priemyselná 5, IČO: 46 724 541, zastúpenej JUDr. Petrom Krafčíkom, Michalovce, Štefánikova 4, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, vedenom na Okresnom súde Michalovce pod sp. zn. 14C/125/2013, o dovolaní žalobkyne 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2022 sp. zn. 11Co/39/2021, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach zo 16. novembra 2022 sp. zn. 11Co/39/2021 vo výroku o odmietnutí odvolania žalobkyne 2/ a v súvisiacom výroku o trovách konania z r u š u j e a v e c m u v rozsahu zrušenia v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Michalovce (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 14C/125/2013 -577 z 15. júla 2021 zamietol žalobu o určenie neúčinnosti právneho úkonu; žalovanej priznal proti žalobkyniam nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

1.1. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania ustálil, že skutkovým základom uplatneného nároku bolo v podstatnom tvrdenie žalobkýň o existencii ich vymáhateľných pohľadávok voči spoločnosti IZO 4, s. r. o., ktorá však previedla všetok svoj nehnuteľný majetok na žalovanú, ktorej jediným spoločníkom a konateľom je S. X.Ö., ktorý je zároveň synovcom jediného spoločníka a konateľa IZO 4, s. r. o. S. X., a zároveň zamestnancom ekonomického oddelenia spoločnosti IZO 4, s. r. o.. Uvedené konanie podľa nich evokuje úmysel spoločnosti IZO 4, s. r. o., ako dlžníka žalobkyne 1/ zbaviť sa svojho majetku za účelom zmarenia reálneho vymoženia pohľadávky, keďže spoločnosť IZO 4, s. r. o. nevlastní žiadny iný nehnuteľný majetok. Úmysel ukrátiť veriteľa vyvodili zo správania sa účastníkov kúpnej zmluvy, a síce, že žalovaná nadobudla len spoluvlastnícke podiely na predmetných nehnuteľnostiach, ktoré vlastnila spoločnosť IZO 4, s. r. o., a nie aj podiely jej spoločníka S. X., čo

vyvoláva podozrenie, že úmyslom žalovanej nebolo nadobudnutie nehnuteľného majetku, ale participácia na zbavení sa majetku spoločnosti IZO 4, s. r. o. v úmysle zmariť uspokojenie jeho veriteľa. Žalobkyne spochybnili dohodnutú výšku kúpnej ceny, ako aj skutočnosť, či vôbec bola zaplatená predávajúcemu. Rodinné prepojenie, totožné bydlisko a zamestnanecký vzťah spoločníkov a konateľov oboch spoločností podporujú podľa žalobkyní vzťah medzi nimi dostatočne blízky na to, aby konateľ žalovanej „pomohol“ konateľovi a spoločníkovi spoločnosti IZO 4, s. r. o., a teda aj svojmu zamestnávateľovi „zbaviť sa“ vysokej pohľadávky vo výške 481 068 eur s príslušenstvom a trovami, na ktorú bola spoločnosť IZO 4, s. r. o. zaviazaná rozsudkom Okresného súdu Michalovce v konaní vedenom pod sp. zn. 22Cb/115/2012 s tým, že v prípade právnych úkonov medzi dlžníkom a blízkymi osobami, resp. v prospech blízkych osôb sa úmysel ukrátiť veriteľa predpokladá. Na základe kúpnej zmluvy č. V 2881/2012 zo 14. novembra 2013 uzavretej medzi spoločnosťou IZO, s. r. o. Michalovce, Priemyselná 5, IČO: 36 583 472 a žalovanou, ktorá nadobudla vlastnícke právo k nehnuteľnostiam evidovaným Správou katastra Michalovce nachádzajúcim sa v k. ú. N. zapísaným na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXXX a to pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1147 m², vo výške spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/9 na predmetnej nehnuteľnosti, na LV č. XXXXX ako pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 36 m², vo výške spoluvlastníckeho podielu 1/13 na predmetnej nehnuteľnosti, na LV č. XXXX ako pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 2483 m², pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. XXXX/X - ostatné plochy o výmere 137 m², pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. 5201/3 - zastavané ostatné plochy o výmere 2569 m², pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1259 m², pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 60 m², pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 574 m², pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. XXXX/X - zastavané plochy a nádvoria o výmere 858 m², pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 423 m², pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ parcelného č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 3 m² a stavbe (výrobňa prefabrikátov) bez súpisného čísla umiestnenej na pozemku parcelného č. XXXX/X, stavbe (výrobňa prefabrikátov) bez súpisného čísla umiestnenej na pozemku parcelného č. XXXX/XX, stavbe (výrobňa prefabrikátov) bez súpisného čísla umiestnenej na pozemku parcelného č. XXXX/XX, stavbe (výrobňa polystyrénu) bez súpisného čísla umiestnenej na pozemku parcelného č. XXXX/X, stavbe (výrobňa polystyrénu) bez súpisného čísla umiestnenej na pozemku parcelného č. XXXX/X.

1.2. Právne vec posúdil v súlade s ustanoveniami § 42a ods. 1 až 3 a § 42b ods. 1 až 3, a § 116 Občianskeho zákonníka a na základe výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že neboli naplnené všetky podmienky odporovania právneho úkonu. Pre kvalifikované odporovanie právneho úkonu musia byť kumulatívne splnené tieto podmienky a to existencia právneho úkonu, ktorým sa ukracuje pohľadávka veriteľa (odporovateľný právny úkon), platnosť odporovateľného právneho úkonu, vymáhateľnosť pohľadávky veriteľa, ukrátenie veriteľa (objektívna stránka), a úmysel ukrátiť veriteľa (subjektívna stránka). Pokiaľ ide o prvú podmienku, musí v tomto prípade ísť o právny úkon, ktorý vedie k zmenšeniu majetku dlžníka a nebyť týchto úkonov veriteľ by sa uspokojil. Dôkazné bremeno je na veriteľovi a v danej veci žalobkyne síce tvrdili, že prevodom nehnuteľností bola obmedzená možnosť uspokojenia ich pohľadávok, avšak v rámci prostriedkov procesnej obrany žalovaná uviedla skutočnosť, že prevádzané nehnuteľnosti boli v čase prevodu zaťažené záložným právom iných veriteľov, a teda aj keby nedošlo k prevodu predmetných nehnuteľností, boli by prednostne uhradené pohľadávky veriteľov zapísaných v katastri nehnuteľností. Pokiaľ ide o podmienku platnosti právneho úkonu tak tá splnená bola, nakoľko v opačnom prípade by nedošlo k prevodu nehnuteľností. Rovnako bola splnená aj podmienka vymáhateľnosti pohľadávky. Pokiaľ ide o naplnenie objektívnej stránky, teda ukrátenie veriteľa, podľa názoru súdu prvej inštancie táto podmienka splnená nebola, nakoľko v zmysle judikatúry nejde o ukracujúci právny úkon vtedy, ak dlžník dostal za prevezené veci, právo, iné majetkové hodnoty, skutočne obvyklú cenu alebo inú obvyklú náhradu (Rc 30/2009). Ak by nedošlo k zaplateniu kúpnej ceny ako tvrdili žalobkyne, nenadobudla by predmetná kúpna zmluva platnosť,

nakoľko v zmysle § 588 Občianskeho zákonníka patrí medzi základné náležitosti kúpnej zmluvy povinnosť predávajúceho predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a povinnosť kupujúceho predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú kúpnu cenu. Ak by neboli splnené uvedené náležitosti, nedošlo by k povoleniu vkladu do katastra nehnuteľností a k prevodu predmetných nehnuteľností. Ako nesplnenú vyhodnotil súd prvej inštancie aj podmienku úmyslu dlžníka ukrátiť veriteľa. Tento úmysel na strane dlžníka, t. j. vedomie dlžníka, že svojím právnym úkonom ukracuje veriteľovu pohľadávku a chce tak urobiť musí preukázať veriteľ. Doplnil, že preukázanie úmyslu dlžníka veriteľom nie je potrebné, ak druhou stranou sú blízke osoby. V danom prípade síce žalobkyne tvrdili, že žalovaná je v zmysle § 116 Občianskeho zákonníka blízkou osobou dlžníka, avšak žalovaná uvedené tvrdenie podľa názoru súdu prvej inštancie dostatočne vyvrátila. Z dôvodu nesplnenia podmienok odporovateľnosti právneho úkonu, súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s ustanovením § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) uznesením zo 16. novembra 2022 sp. zn. 11Co/39/2021 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu medzi žalobkyňou 1/ a žalovanou a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie; odmietol odvolanie žalobkyne 2/; vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. Odvolací súd vo vzťahu k odvolaniu žalobkyne 2/ uviedol, že žalobkyňa poukázala len na ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP s tým, že odvolanie zdôvodní v lehote 30 dní, čo však neurobila. Keďže podané odvolanie spočívalo len na citácii zákonných formulácií odvolacích dôvodov, bez bližšej špecifikácie vytýkaných nesprávností v kontexte konkrétnych okolností prípadu, odvolací súd s poukazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 5. novembra 2019, odmietol odvolanie žalobkyne 2/ v súlade s ustanovením § 386 písm. d) CSP. Poznamenal, že pre chýbajúci údaj o konkrétnom odvolacom dôvode, na doplnenie ktorého súd prvej inštancie podľa § 373 ods. 1 veta druhá CSP zásadne nevyzýva, preto odvolanie žalobkyne 2/ posúdil ako neúplné. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu medzi žalobkyňou 2/ a žalovanou rozhodol v súlade s ustanovením § 396 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa 2/ (ďalej len „dovolateľka“), ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Namietala nesprávny procesný postup súdu prvej inštancie, ktorý podľa jej názoru nepostupoval v súlade s § 373 ods. 1 CSP a dovolateľku nevyzval na odstránenie odstrániteľných väd podaného odvolania. Až následne mal dovolateľku vyzvať na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie v zmysle § 373 ods. 2 CSP, ktorý dovolateľka súdny poplatok za podané odvolanie uhradila. K dôvodom uvedeným v odvolaní podotkla, že okrem uvedenia zákonných ustanovení uviedla, že bližšie dôvody doplní v lehote 30 dní. Zároveň sa pripojila k podanému odvolaniu žalobkyne 1/, ako aj navrhla odvolací petit. Postup odvolacieho súdu považovala za príliš formalistický, keďže o zmysle a obsahu odvolania nebolo pochyb. Na základe uvedeného dôvodu došlo k porušeniu jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Navrhla uznesenie odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu sa nestotožnila s uplatneným dovolacím dôvodom. Poukázala na právny záver uvedený v uznesení ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 5. novembra 2019, z ktorého odvolací súd pri posudzovaní odvolania žalobkyne 2/ vychádzal. V tejto súvislosti podotkla, že žalobkyňa 2/ si bola vedomá, že odvolanie je potrebné doplniť. Zároveň dodala, že ani všeobecný odkaz pripojenia sa k odvolaniu žalobkyne 1/ nie je spôsobilým odstrániť túto vadu a nie je konkretizáciou odvolacích dôvodov, ktoré žalobkyňa chcela podrobne doplniť. Navrhla dovolanie zamietnuť. Uplatnila si nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443

CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie je nielen procesne prípustné, ale je dôvodné.

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

8. Podľa § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

10. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný.

11. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva strany sporu a nesprávny procesný postup súdu reprezentujúci takýto zásah znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstata práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky a ich spravodlivé rozhodnutie (I. ÚS 26/94).

12. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. V zmysle uvedeného ustanovenia treba za nesprávny procesný postup považovať postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnoprávnemu rámcu, a tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom *denegatio iustitiae* (odmietnutie spravodlivosti).

13. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces; jeho súčasťou je aj náležité odôvodnenie rozhodnutia (sp. zn. II. ÚS 559/2018, III. ÚS 47/2019, 4Cdo/140/2019, 4Cdo/120/2019).

14. Podstata dovolacej argumentácie uplatnenej v rámci namietanej vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, spočívala v namietaní nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie v zmysle § 373 ods. 1 CSP, ako aj vo formalistickom prístupe odvolacieho súdu pri posudzovaní náležitosti odôvodnenia podaného odvolania žalobkyňou 2/ z dôvodu, že v podanom odvolaní odkázala na odvolanie žalobkyne 1/, ku ktorému sa pripojila.

15. Z okolností preskúmvanej veci vyplýva, že súd prvej inštancie v súvislosti s podanými odvolaniami

žalobkýň vykonal úkony v zmysle § 373 ods. 3 CSP, vrátane splnenia poplatkovej povinnosti žalobkýň a následne vec predložil na odvolacie konanie. Odvolací súd posudzujúc odvolanie žalobkyne 1/, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo vzťahu k žalobkyni 1/ zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z dôvodu dôvodne uplatneného odvolacieho dôvodu v zmysle § 356 ods. 1 písm. b) CSP. Konštatoval porušenie práva na spravodlivý proces z dôvodu nevysporiadania sa so všetkými relevantnými skutočnosťami uplatnenými v konaní, ako aj porušenie práva na riadne odôvodnenie v zmysle § 220 ods. 2 CSP. Zároveň považoval za opodstatnené aj uplatnené odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 písm. e), f) a písm. h) CSP. Odvolanie žalobkyne 2/ odmietol v súlade s § 386 písm. d) CSP s odôvodnením chýbajúceho údaj o konkrétnom odvolacom dôvode, na doplnenie ktorého súd prvej inštancie v zmysle § 373 ods. 1 veta druhá CSP nevyzýva. V kontexte uvedeného poukázal na uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 90/2019 z 5. novembra 2019.

16. Z obsahu podaného odvolania žalobkyne 2/ (v spise na č. l. 596) vyplýva, že spĺňa všeobecné náležitosti odvolania v zmysle § 363 a § 365 ods. 1 CSP. Žalobkyňa okrem uvedenia, že podrobne odvolanie zdôvodní v lehote 30 dní, taktiež uviedla, že „si dovoľuje odkázať na odvolanie žalobcu 1/, ku ktorému sa tiež pripája“. I napriek uvedenému odvolací súd vyhodnotil podané odvolanie bez bližšej špecifikácie vytykaných nesprávností v kontexte konkrétnych okolností.

17. Podľa čl. 2 ods. 1 a 2 Základných princípov CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

18. Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

19. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstoí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

20. Podľa § 373 ods. 1 a 3 CSP ak odvolanie obsahuje odstrániteľné vady, súd prvej inštancie vyzve odvolateľa, aby chýbajúce náležitosti doplnil, a poučí ho o následkoch neodstránenia väd odvolania. Súd nevyzýva na doplnenie odvolacích dôvodov. Po odstránení väd podľa odseku 1 súd prvej inštancie rozhodne o vyrubení súdneho poplatku za podané odvolanie a o návrhoch na oslobodenie od súdneho poplatku. Odvolanie doručí súd prvej inštancie ostatným subjektom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve ich, aby sa k odvolaniu vyjadrili, a určí na vyjadrenie lehotu nie kratšiu ako desať dní.

21. Citované ustanovenie § 373 ods. 1 CSP sa týka procesnej situácie vadného odvolania, v ktorom absentuje niektorá zo zákonom vymedzených náležitostí. Súd je pritom povinný vyzvať odvolateľa na doplnenie chýbajúcich náležitostí, s výnimkou, že súd nevyzýva na doplnenie chýbajúcich odvolacích dôvodov. Ustanovenia § 365 ods. 3 CSP a § 373 ods. 1 CSP je potrebné vykladať vo vzájomnej súvislosti, keďže sa týkajú rovnakej procesnej situácie a to dopĺňania odvolacích dôvodov. Na základe čoho, ak platí, že súd nevyzýva odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov odvolania, v ktorom odvolacie dôvody úplne chýbajú a zároveň odvolacie dôvody môže odvolateľ dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania, je nutné dospieť k záveru, že odvolanie, v ktorom úplne absentujú

akékoľvek odvolacie dôvody, je možné doplniť o tieto chýbajúce odvolacie dôvody len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odstrániteľnými vadami sú obsahové vady odvolania v nadväznosti na § 363 CSP, ktorý vymedzuje náležitosti odvolania. Pokiaľ súd prvej inštancie dospeje k záveru, že odvolanie nevykazuje všetky predpísané náležitosti, vyzve odvolateľa na ich doplnenie. Súčasne poučí odvolateľa o následkoch neodstránenia väd, spočívajúcich v odmietnutí odvolania podľa § 386 písm. d) CSP. Zo znenia ustanovenia § 373 ods. 1 veta prvá CSP vyplýva, že v prípade absencie odvolacích dôvodov v odvolaní súd odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov nevyzýva. V danom prípade procesný postup súdu prvej inštancie nevykazuje existenciu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

22. V súvislosti s uplatnenou námietkou týkajúcou sa formalistického posúdenia odvolania žalobkyňou 2/ odvolacím súdom, dovolací súd poukazuje na právne závery vyplývajúce z judikatúry ústavného súdu. V náleze sp. zn. III. ÚS 72/2021 zo 4. mája 2010 publikovanom v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 20/2010 ústavný súd vyslovil, že „všeobecný súd musí vykladať a používať ustanovenia na vec sa vzťahujúcich zákonných predpisov v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno toto ani iné základné práva obmedziť spôsobom zasahujúcim do ich podstaty a zmyslu. Všeobecný súd musí vychádzať z toho, že súdy majú poskytovať v súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (m. m. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07). Z tohto hľadiska musí všeobecný súd pri výklade a aplikácii príslušných právnych predpisov prihliadať na spravodlivú rovnováhu pri poskytovaní ochrany uplatňovaným právam a oprávneným záujmom účastníkov konania (m. m. III. ÚS 271/05, III. ÚS 78/07). Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany, predovšetkým súdnej v rámci koncepcie materiálneho právneho štátu“.

23. Z nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 71/2013-36 z 23. mája 2013 vyplýva, že „k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, m. m. I. ÚS 306/2010). Doterajšia judikatúra týkajúca sa interpretácie právnych predpisov, podľa ktorej ako ústavne nesúladné, porušujúce základné práva sťažovateľa hodnotí aj také rozhodnutia všeobecných súdov, v ktorých boli zákony, prípadne podzákonné právne úpravy interpretované v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti v dôsledku napr. prílišného formalizmu (IV. ÚS 192/08, IV. ÚS 69/2012, IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 26/2010, III. ÚS 163/2011, podobne aj Ústavný súd Českej republiky napr. III. ÚS 150/99)“.

24. Obdobne v náleze sp. zn. I. ÚS 155/2017 z 31. augusta 2017 ústavný súd vyslovil, že „orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomíňať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu.“

25. Pokiaľ dovolateľka v podanom odvolaní okrem všeobecných obsahových náležitostí odvolania v zmysle § 363 a § 365 ods. 1 CSP, vrátane odvolacieho návrhu, odkázala aj na dôvody podaného odvolania žalobkyňou 1/, posúdením obsahu podaného odvolania v súlade s § 124 ods. 1 CSP, nemožno dospieť k záveru, že podané odvolanie spĺňa znaky tzv. blanketového odvolania.

26. Právny záver vyplývajúci z uznesenia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 90/2019-20 z 5. novembra 2019, v zmysle ktorého „iba uvedenie všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní nie je postačujúce na to, aby odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť, resp. uvedením len všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní bez bližšej špecifikácie konkrétnych okolností prípadu nie je splnená zákonom stanovená náležitosť odvolania spočívajúca v povinnosť uviesť v odvolaní „odvolacie dôvody“, podľa názoru dovolacieho súdu na preskúmanú vec nebolo možné aplikovať. Uvedené rozhodnutie

ústavného súdu sa týkalo uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/23/2028 z 12. decembra 2018 o odmietnutí dovolania z dôvodu nezistenia existencie vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Procesný postup odvolacieho súdu, ktorý odmietol odvolanie v súlade s § 386 písm. d) CSP, dovolací súd vyhodnotil ako súladný s § 363 CSP, lebo podané odvolanie bez akejkoľvek konkretizácie, vykazovalo vady odvolania, pre ktoré odvolací súd nemohol v odvolacom pokračovať.

27. I napriek tomu, že na strane žalobkyň ide o samostatné procesné spoločenstvo, odvolanie s odkazom na dôvody podaného odvolania žalobkyňou 1/, nemá vady, pre ktoré by odvolací súd nemohol v konaní pokračovať. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť (II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05). Uvedená judikatúra ústavného súdu vychádza z konceptu zákonnej konkretizácie práva na súdnu ochranu a z požiadavky zabezpečiť reálnosť prístupu (I. ÚS 84/97, II. ÚS 88/01, II. ÚS 400/2011) k jednotlivým zákonom upraveným štádiám a inštanciam konania (FETKOVÁ, G., KLUČKA, J., Právne vety z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR 1993-2000, s. 71 a nasl.).

28. Napokon aj z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že zužujúci výklad práva na prístup súdu nezodpovedá cieľu ani predmetu ochrany podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Štát má pozitívnu povinnosť zabezpečiť praktický a účinný, nie formálny prístup k súdu (napr. rozhodnutia ESLP vo veci Delcourt proti Belgicku, Airey proti Írsku). Obdobne vo veci Golder proti Spojenému kráľovstvu judikoval, že právo na prístup k súdu znamená skutočný, faktický prístup rovnako ako aj právny.

29. Nadväzujúc na uvedené dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom vykazuje existenciu vady zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, preto dovolateľka dôvodne namietala porušenie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

30. Z uvedeného dôvodu preto dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v odmietavom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania v súlade s § 449 ods. 1 CSP a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

31. Podľa § 455 CSP ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu.

32. V ďalšom konaní bude úlohou odvolacieho súdu prejednať a rozhodnúť o podanom odvolaní žalobkyne 2/. Z obsahu spisu vyplýva, že uznesením č. k. 14C/125/2013-60 z 26. februára 2014 súd prvej inštancie pripustil do konania vstup spoločnosti Styrotrade, a. s. Čakovičky 99, IČO: 26 152 924 Česká republika ako žalobkyne 2/ s právoplatnosťou od 29. marca 2014. Z procesného návrhu žalobkyne 1/ z 1. októbra 2013 vyplýva, že žalobkyňa 1/ okrem návrhu na pripustenie do konania ďalšieho účastníka a to ďalšieho veriteľa - žalobkyňu 2/, navrhla určiť právnu neúčinnosť kúpnej zmluvy č. V 2881/2012 zo 14. januára 2013 uzavretej medzi spoločnosťou IZO 4, s. r. o. Michalovce, Priemyselná 5, IČO: 36 583 472 a žalovanou o prevod nehnuteľností evidovaných na LV č. XXXXX, Č.. XXXXX, Č.. XXXX voči žalobkyniam 1/ a 2/. Žalobkyňa 2/ sa aj v priebehu konania pred súdom prvej inštancie stotožňovala s vyjadrením žalobkyne 1/ v konaní, vrátane so žalobným návrhom (napr. v spise na č. l. 66).

33. O trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej v súlade s § 453 ods. 1 a 3 CSP.

34. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.